

OLAMI MENTORSHIP

שבת
מכל הסוגים

שבת קודש

- יום מנוחה -

שמות כ, ט

שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל מְלַאכְתֶּךָ:

רש"י: כְּשֶׁתְּבֹא שַׁבָּת, יֵהָא בְּעֵינֶיךָ כְּאֵלוֹ מְלַאכְתֶּךָ עֲשׂוּיָהּ, שְׁלֵא תִהְרַר אַחַר מְלַאכָה:

רבי שלמה יצחקי 1105-1040 נולד בצרפת ובהמשך עבר לאשכנז, כונה גם פרשנדתא - פרשן הדת. פירושו לתנ"ך ולתלמוד נחשב הפירוש החשוב ביותר לספרים אלו

ספורנו:

הַזְהִיר שֶׁיִסְדֹּר הָאָדָם עֲסָקָיו בְּיָמֵי הַמַּעֲשֶׂה, בְּאִפְּן שְׂיוֹכֵל לְהַסִּיחַ דַּעְתּוֹ מֵהֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת:

רבי עובדיה ספורנו, איטליה (1550-1480) נוסף לכל מקצועות התורה למד רפואה ומדעים אחרים. עסק ברפואה, למד ולימד תורה ועסק בצורכי ציבור, וכן שימש כדיין ואף הקים ישיבה ועמד בראשה.

האם זה אפשרי?

יום
מנוחה

וכך נראה
לעמוד

נתת

מתפילת
השבת

שבת ומן מה הקשר?

בראשית ב, ג

וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדְּשׁ אֹתוֹ כִּי בּוֹ שָׁבַת מְכַל
מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

מכילתא דרבי ישמעאל: בָּרְכוּ בְּמִן וְקִדְּשׁוּ בְּמִן.

מכילתא דרבי ישמעאל: מדרש הלכתי -
נלקט בתקופת הגאונים מדברי התנאים
והאמוראים

שפתי חכמים:

דָּבָר תְּמוּהָה הוּא בְּעֵינַי שֶׁבְּשִׁבְלִיל יְרִידַת הַמָּן שֶׁהִיא לְזִמְן
מוֹעֵט דְּהֵינּוּ מ' שָׁנָה, יִכְתֹּב הַכְּתוּב בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית וַיְבָרֶךְ
וַיְקַדְּשׁ.

רבי שבתי בס, פולין (1641-1718) נודע
בעיקר בזכות חיבורו 'שפתי חכמים', פירוש
נוח וקל על רש"י על התורה, בו לקט
הסברים מאת מפרשי רש"י

שמות טז, כב - כד

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁשִׁי לָקֵטוּ לָחֶם מִשֶּׁנָּה שְׁנֵי הָעֶמֶר לְאֶחָד וַיָּבֵאוּ כָּל
נְשֵׂי־אֵי הָעֵדָה וַיִּגִּידוּ לְמֹשֶׁה: וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם הוּא אֲשֶׁר דִּבֶּר יְקֹוֹק
שֶׁבַתוֹן שַׁבַּת קֹדֶשׁ לִיקְוֹק מָחָר אֵת אֲשֶׁר תֹּאפּוּ אִפּוֹ וְאֵת אֲשֶׁר
תִּבְשְׁלוּ בִשְׁלוֹ וְאֵת כָּל הָעֵדֶף הַנִּיחוּ לָכֶם לְמִשְׁמֶרֶת עַד הַבֹּקֶר:

**המן יורד כל יום בבוקר, ביום שישי, בני ישראל
נתקלים בתופעה מוזרה, הם אוספים כמות רגילה
אך בהגיעם הביתה הכמות מכפילה את עצמה.**

רש"י:

וַיִּגִּידוּ לְמֹשֶׁה - שְׁאֵלוּהוּ מָה הַיּוֹם מִיּוֹמַיִם, וּמִכָּאן יֵשׁ לְלַמֵּד
שֶׁעֵדִין לֹא הִגִּיד לָהֶם מִשֶּׁה פְּרִשְׁתַּ שַׁבַּת שֶׁנִּצְטְוָה לֹאמַר לָהֶם..
עַד שֶׁשְּׁאֵלוּ אֶת זֹאת, אָמַר לָהֶם הוּא אֲשֶׁר דִּבֶּר ה', שֶׁנִּצְטְוִיתִי
לֹאמַר לָכֶם.

*האם במקרה גם ישראל מצטווה על
למירת שבת צווקא צרכ יריבות האמן?*

שבת ומן מה הקשר? (2)

ה'מר'

מדריך לפרנסה נכונה

עקידת יצחק שער מא

לְזַהַר רְאֵתָהּ חֲכָמְתוֹ שֶׁל אֱלוֹקֵינוּ, כְּשֶׁהִתְחִיל לְסַפֵּק צָרְכֵי עַמּוֹ
בְּמִדְבָּר בְּזֶה הַלַּחַם הַנִּפְלָא... לְהַכִּין אוֹתוֹ... בְּאִפְן שִׁיתִישְׁרוּ
בוֹ [=יִלְמְדוּ אֶת הַדֶּרֶךְ הַיִּשְׁרָה]... לְדַעַת לְרֹדֵף אַחַר בְּקִשְׁת
הַצָּרְכִים הַהֶכְרָחִיִּים לְחַיִּים, הַשְּׁעוֹר הָרְאוּי וְהַנְּאוֹת... וְלִמּוֹד
נְכוֹן וּמוֹעִיל אֶל הַצְּלַחַת נַפְשָׁם בְּכֹל זְמַן וּמְקוֹם.

רבי יצחק עראמה, ספרד (1420-1494) שימש כרב וראש ישיבה בערים שונות בארצו. כתגובה לדרשות הנוצריות שחויבו היהודים להקשיב להן החל רבי יצחק לדרוש ברבים, ובעקבות דרשותיו חיבר ספר כסדר פרשות השבוע שבו מאה וחמש פרקים, בכל פרק כמה דרשות.

הפרנסה,
השיקול העיקרי
שלך בבחירת
המקצוע?

תופעות ה'מן'

(שמות טז)

תופעה ב כמות המן שיורדת

זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צָוָה יְקֹוֹק לְקַטֹּוּ מִמֶּנּוּ אִישׁ לְפִי אֲכָלוּ עֹמֵר [=מידת נפח] לַגִּלְגָּלֹת מִסֹּפֵר נִפְשֹׁתֵיכֶם אִישׁ לְאִשׁר בְּאֹהֶלוֹ תִקְחוּ: וַיַּעֲשׂוּ כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּלְקְטוּ הַמִּרְבֵּה וְהַמִּמְעִיט: וַיִּמְדוּ בְּעֹמֵר וְלֹא הָעֲדִיף הַמִּרְבֵּה וְהַמִּמְעִיט לֹא הֶחֱסִיר אִישׁ לְפִי אֲכָלוּ לְקַטֹּוּ:

אלשיר: שָׁעַם שֶׁלְקַטֹּוּ כְּשֶׁעוֹר אֲכָלָם, עִם כָּל זֶה לֹא מָצְאוּ לָהֶם כֵּן, רַק עֹמֵר לַגִּלְגָּלֹת בְּמִסְפָּר נִפְשֹׁת אִם מְעַט וְאִם הַרְבֵּה יֹאכֵל:

רבי משה אלשיך, תורכיה (סביבות 1507-1593) ולמד אצל גדולי הדור דאז, ר' יוסף טאיטצק ומרן ר' יוסף קארו עלה לצפת, היה חבר בבית דינו של הבית יוסף. בפרשת הסמיכה המפורסמת.

תופעה א המן יורד לכל יום בנפרד

וַיֹּאמֶר יְקֹוֹק אֶל מֹשֶׁה הֲנִי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם וַיֵּצֵא הָעָם וַלְקַטֹּוּ דָבָר יוֹם בְּיוֹמוֹ לְמַעַן אֲנַסְנוּ הַיֵּלֶךְ בְּתוֹרָתִי אִם לֹא:

תופעות ה'מן'

(שמות טז)

תופעה ד

ביום שישי הכמות מכפילה את עצמה.

וְהָיָה בַּיּוֹם הַשֵּׁשִׁי וְהִכִּינוּ אֶת אֲשֶׁר יָבִיאוּ וְהָיָה מִשְׁנָה
עַל אֲשֶׁר יִלְקְטוּ יוֹם יוֹם:

רש"י: לְאַחַר שֶׁיָּבִיאוּ יִמְצְאוּ מִשְׁנָה בַּמִּדְיָה, עַל אֲשֶׁר
יִלְקְטוּ וַיִּמְדוּ יוֹם יוֹם.

תופעה ג

אסור להשאיר מהמן לימים אחרים.

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם אִישׁ אֶל יוֹתֵר מִמֶּנּוּ עַד בֶּקֶר: וְלֹא
שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה וַיּוֹתְרוּ אַנְשִׁים מִמֶּנּוּ עַד בֶּקֶר וַיָּרֶם
תּוֹלְעִים וַיִּבְאֵשׁ וַיִּקְצַף עֲלֵהֶם מֹשֶׁה:

מה התופעות האלו באות ללמד אותנו?

אתפיסתנו של ה"עקיבות ויבזק"

תופעה

ביום שישי יורד כפול.

המסר:

שְׁכַל הַמִּתְנַהֵג עַל הַסֵּפֶק הַנָּאָה
בְּכָל יְמֵי חַיָּו שָׁהִם כְּדָמוֹת
שֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה שֶׁיַּחֲיֵב לוֹ
כִּי בְּעָרְב שַׁבַּת שֶׁהוּא אַחֲרִית
יָמָיו יִמָּצָא בְּיָדוֹ לֶחֶם יוֹמָיִם.

תופעה

הנשאר מתקלקל.

המסר:

סוֹף כָּל הַיְתָרוֹנוֹת הַלָּלוּ
לְהוֹלִיךְ בָּהֶם לְמָקוֹם עֶפְרָר רַמָּה
וְתוֹלְעָה מִבְּלֵי הַשָּׂאִיר לָהֶם
נִשְׁמָה.

תופעה

כמות המן: עומר לגולגולת.

המסר:

שֵׁיִסְתִּיפֶק הָאָדָם כְּיָדֵי סְפוּקוֹ,
אַחַר שֶׁהַעוֹדֵף הוּא עֵנִין רָע
נָתַן אֱלֹקִים לְבָנֵי הָאָדָם לַעֲנוֹת
בו [=לעסוק בו].

תופעה:

יורד כל יום

המסר:

כִּי בְּהִמָּצָא לָהֶם סְפוּקָם
יִתְבַּטַּל הַמוֹנֵעַ אֲשֶׁר מַצֵּד
הַחֲסָרוֹן.

לאיזה טווח
בעתיד את/ה
דואג/ת לבטחון
כלכלי?

[ששת ימי השבוע והשבת הם משל לחיי האדם, מי שחי בלי לבזבז במשך השבוע יש לו מה לאכול בשבת. ובנמשל: מי שחי נכון כל חייו, יש לו עם מה להגיע לעולם הבא]

מבחר מעשיו באמונה

שמות טז, ד

וַיֹּאמֶר יְקֹזֵק אֶל מֹשֶׁה הַנְּנִי מִמַּטִּיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם וַיֵּצֵא הָעַם וּלְקִטּוֹ דִּבֶּר יוֹם בְּיוֹמוֹ לִמְעַן אֲנַסְנוּ הַיֵּלֶךְ בְּתוֹרָתִי אִם לֹא:

רש"י:

אם ישמרו מצוות התלויות בו, שלא יותירו ממנו ולא יצאו בשבת ללקט:

כלי יקר:

כל זה נאמר על מדת הבטחון כי אם לא יותירו ממנו זהו מופת שהם שלמים במדת הבטחון, כי מי שיש לו פת בסלו ואומר מה אכל למחר הרי זה מקטני אמונה, וכן אם לא יצאו בשבת ללקט הרי הם בטוחים שמה שלקטו אתמול יספיק להם גם ליום המחרת, ואז ילכו בתורתך, כי מי שאינו שלם במדת הבטחון מכלה כל ימיו לאסף ולכנס ומתי יעשה לבית ה' לעסק בתורה.

רבי שלמה אפרים, פולניה (בערך 1540-1619) רבו המובהק היה המהרש"ל, כיהן כעוזרו של המהר"ל ברבנות העיר פראג וכראש הישיבה בה, ולאחר פטירת המהר"ל מונה לרב העיר. היה ידוע כדרשן מופלא. חיבר חיבורים רבים בענייני מוסר ויראת שמים, אך התפרסם בזכות ספר דרשותיו 'עוללות אפרים'.

למה
הקב"ה צריך לנסות
אותנו האם הוא לא
יודע כמה אנחנו
"שוים"?

שבת ומן? זה הקשר!!

לנוחת השבת
לזכרת
להבטחון
שהקב"ה
לפרנס אותנו.

נחזור לדברי ה"שפתי חכמים".

השאלה:

דָּבָר תְּמוּהָה הוּא בְּעֵינַי שֶׁבְּשִׁבְלֵי יְרִידַת הַמָּן שֶׁהִיא לְזִמַּן מוּעֵט דְּהֵינּוּ מ' שָׁנָה, יִכְתֹּב הַכָּתוּב בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית וַיְבָרֶךְ וַיְקַדֵּשׁ.

התשובה:

הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ קִדֵּשׁ אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת בּוֹ דָּבָר מִצָּרְכֵי הָעוֹלָם הַזֶּה כְּגוֹן מְלָאכָה וּמִשָּׂא וּמִתָּן... לְפִיכָךְ יַעֲלֶה עַל לֵב הָאָדָם לֹאמַר... אִם כֵּן יִחְסַר לַחֲמוּ... לָזֶה הַקִּדּוּשׁ לֹאמַר וַיְבָרֶךְ... וְלֹא דְזִקָּא בְּמִן הָיָה בְּרָכָה וַיְקַדְּשָׁה וְלֹא בְּזִמְנִים אַחֲרָיִם, אֶלָּא בְּכָל שַׁבָּת וְשַׁבָּת... וְנִקְטַ מִן לְפִי שְׂרָאִינוּ בְּעֵינֵינוּ הַיָּס הַגָּדוֹל שֶׁהַמַּמְעִיט לֹא הֶחֱסִיר... שֶׁהַמְקַרָּא נֶאמַר עַל שֵׁם הָעֶתִיד שִׁישְׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת, וְלֹא דְזִקָּא עַל זִמַּן יְרִידַת הַמָּן:

השאלה:

"כִּשְׁתָּבֵא שַׁבַּת, יִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ כְּאִלּוּ מְלֹאכְתְּךָ עֲשׂוּיָה" איך מגיעים למצב נפשי כזה?

התשובה:

חובות הלבבות - שער הביטחון

אך מהות הבטחון היא מנוחת נפש הבוטח ושיהיה לבו סמוך על מי שבטח עליו, שיעשה הטוב והנכון לו בענין, אשר יבטח עליו.

ר' בחיי אבן פקודה היה מגדולי ישראל בספרד. סביבות שנת ד' אלפים תת"ך (1060). ידוע בעיקר בגלל ספרו הגדול 'חובות הלבבות' זהו ספר מוסר ומחשבה עמוק ומקיף, שהשפיע מאוד על ספרות המוסר והמחשבה בישראל לדורות.

רש"י הירש שמות טז.

וכל עוד לא נגאל האדם - לא מן הדאגה למחיתו - אלא מתקף הדאגה למחיתו, אין מקום להגשמה מחלטת של תורת ה'. אולם, אי אפשר להשתחרר מסיוט הדאגה הזאת אלא על - ידי הפרה מעמיקה שבלב, שגם למטרה זו האדם רשאי וחיב לעשות רק את שלו, הוה אומר: לעשות מה שה' מטיל עליו לצורך מטרה זו.

רבי שמשון הירש (1808-1888) רב הקהילה האורתודכסית בפרנקפורט. פוסק הלכות, פרשן, סופר והוגה דעות מייסד הזרם "תורה ודרך ארץ"

אמונה

בטחון

מנוחה

או במילים אחרות: כאילו מלאכתך שלווה - מכיוון שבטבת אסור לך לעלות - נמצא לסיימת את מה שלויק לעלות

עבודת שולח

OLAMI MENTORSHIP

עזרת
לכל חיסול